

Výjimečný trest odnětí svobody-trestněprávní a kriminologické aspekty

1. Zaměření diplomové práce a její základní koncepce

Diplomová práce (dále též DP) měla být věnována trestněprávnímu institutu výjimečného trestu odnětí svobody, včetně jeho výkonu a relevantních kriminologických charakteristik. Autorka se proto pokusila nejen o právní analýzu, ale i o zachycení trestně-politických a sociálně-historických souvislostí zvoleného tématu. K tomu účelu dílčím způsobem využila i některá zjištění kriminologického výzkumu a vybrané statistické údaje, které tvoří přílohou část DP.

Práce je zpracována v rozsahu 65 stran vlastního textu. Kromě úvodu, závěru, resumé v anglickém jazyce a seznamu použité literatury obsahuje i pět příloh.

Z ryze trestněprávního hlediska tvoří těžiště práce třetí a část čtvrté kapitoly (s. 32 – 57); co do rozsahu i pozornosti autorky však předmětem provedené analýzy nejsou především právní otázky institutu výjimečného trestu, ale pozornost je věnována pohříchu spíše povrchnímu popisu právní úpravy sankcí obecně. Samotný trestněprávní rozbor je zredukován na čtyři stránky textu, bez uvedení důležité judikatury a problematických výkladových otázek (srov. s. 34, 37-39). Kromě toho je i tento kusý výklad plný věcných a formulačních nepřesností, které snižují jeho srozumitelnost (srov. např. první odstavec na s. 38, předposlední odstavec na s. 47, aj.).

Hlavním nedostatkem předložené práce je tedy jednak zcela nedostatečný trestněprávní rozbor zadané problematiky, jednak i povrchnost, nepřesnost a stylisticko-gramatická nevyváženost způsobu jejího zpracování.

Autorka nemá očividně schopnost zadané téma zvládnout sama, tj. bez průběžných konzultací a postupného zdokonalování svého textu. To se odráží nejen v částech analytických, ale i v kapitolách, které měly být věnovány otázkám kriminologické povahy (srov. s. 53 – 54 a kap. pátá), kde nejenže není využita dostupná kriminologická literatury, ale některé z prezentovaných poznatků jsou již dávno překonané, resp. vycházejí ze starších výzkumů (srov. např. s. 59), aniž by byly autorkou kriticky zhodnoceny nebo alespoň systematicky utříděny. Text pak působí chaoticky, místy až zmateně, neboť není dodržena ani věcná, ani formální chronologie uváděných informací a skutečností.

Autorka též místy nekriticky přebírá cizí názory, aniž by podrobněji vysvětlila, v čem spatřuje jejich přínos. To lze dobře demonstrovat na návrhu zavést výjimečný trest i za opakované trestné činy spáchané z nedbalosti (s.68, 69). Ani pokus o provedení komparace se zahraničními právními úpravami se autorce nepodařil, když namísto srovnání předem vybraných právních aspektů výjimečného trestu uvedla kusý popis podle nejasných hledisek, který má velmi problematickou vypovídající hodnotu.

Na základě výše uvedeného je proto nutno konstatovat, že jak po stránce koncepční, tak z hlediska věcné a časové logiky prezentovaného textu trpí předložená práce zásadními nedostatky, které vedou ve svém souhrnu k závěru, že nebyly splněny standardní požadavky kladené na DP.

2. Zvolené metody a úroveň formálního zpracování

Autorka zvolila jako hlavní metodu zpracování své diplomové práce sekundární analýzu literárních pramenů, přičemž se ovšem jedná výhradně o tuzemskou odbornou literaturu. Nadto chybí v některých částech předložené DP odkazy na použitou literaturu, což je zejména markantní u partií věnovaných historickému výkladu (srov. např. s. 4-10 v kap. první).

Pokud jsou odkazy na literaturu uváděny, jsou citovány podle platné citační normy; rovněž závěrečný seznam použité literatury je systematicky a přehledně členěný.

Celkově však zpracování diplomové práce ani po stránce formální neodpovídá požadavkům kladeným na standardní úroveň DP. Autorka nezvládla svou práci ani stylisticky a gramaticky (hrubé chyby a žurnalistické obraty, srov. např. s. 13, 27, 29, 32 aj.), ani pokud jde o grafickou úpravu (velké mezery mezi kapitolami, nadpisy vyskytující se na konci stránky apod.).

Anglické resumé zařazené na závěr DP je sice příliš stručné na to, aby mohlo vystihnout podstatu práce, ještě však vyhovuje. Naopak jednoznačně pozitivně lze hodnotit přílohy zařazené na konci DP, které dokumentují zvolené téma velmi výstižně. Škoda, že je autorka více nevyužila při zpracování vlastního textu práce, kdy se mohly stát její plnohodnotnou součástí (srov. např. poznatky z provedeného výzkumu mezi odsouzenými – příloha č. 5).

Při prověřování v systému THESES.CZ nebyla vykázána žádná shoda s dokumenty obsaženými v jeho databázi.

4. Celkové zhodnocení práce

Posuzovanou diplomovou práci nedoporučuji s ohledem na její výše nastíněné nedostatky uznat v této podobě jakou standardní diplomovou práci; aby mohla být úspěšně posouzena, bude třeba ji důkladně přepracovat, jak po stránce věcné, tak po stránce formální. Ne konkrétní věcné nedostatky bude autorka upozorněna v rámci své ústní obhajoby.

Plzeň, dne 20. července 2011



Prof. JUDr. Helena Válková, CSc.
vedoucí diplomové práce